

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА ПРЕДМЕТ: **БИОЛОГИЈА**

РАЗРЕД: **СЕДМИ**

СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА: **2**

ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА: **72**

ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

- Развијање позитивног односа према живом свијету и заинтересованости за његово проучавање;
- Стицање општих знања из биологије која су неопходна за разумијевање животних појава, разноврсности живог свијета и повезаности живе и неживе природе;
- Изградња правилног односа према природи и мјесту и улози човјека у очувању природе;
- Развијање навика и способности коришћења различитих извора знања;
- Стицање основних знања о живом свијету,
- Схватање међусобних односа у животној средини и основа законитости које владају у природи,
- Схватање опасности од употребе опојних дрога и схватање које вриједности човјека уништавају (дрогe).

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

Наставна тема	Оквирни број часова
1. Органска еволуција	6
2. Бескичмењаци	28
3. Хордати	35
4. Дрога и њене последице	3

Исходи учења	Садржаји програма /Појмови	Корелација са другим наставним предметима
Тема 1: Органска еволуција (6)		
Ученик треба да: • наброји основне карактеристике животиња.	• Фактори еволуције; • Основне одлике животиња	
Тема 2 : Бескичмењаци (28)		

Ученик треба да: • наброји основне одлике, грађу, начин живота, распрострањеност праживотиња; • разликује органеле за кретање праживотиња, • наброји обољења која изазивају праживотиње (маларија, дизентерија); • објасни настанак вишећелијских организама; • опише основне одлике, грађу и начин живота сунђера; • разликује полипе и медузе и препозна сложеност грађе дупљара, • разликује појмове: хермафродит, двобочна симетрија, зрачна симетрија, ганглије, анални отвор, • опише основне одлике, грађу и начин живота пљоснатих глиста, • идентификује развиће и штетност паразитских пљоснатих и ваљкастих глиста, • опише основне одлике, грађу, начин живота и значај мекушаца, • разликује појмове: плашт, љуштура; • објасни значај чланковитих глиста, • опише основне одлике, грађу и начин живота, распрострањеност и значај зглавкара, • опише улогу инсекта у природи • разликује појмове: отворени крвни систем, душњачка плућа, ројење, метаморфоза, ларва, хитин, сложене очи,	• Праживотиње (једноћелијске животиње) – опште карактеристике, амеба-начин живота, грађа и размножавање ; • Парамецијум: начин живота, исхрана, излучивање, размножавање и значај; • Бичари: зелена еуглена - начин живота, грађа и размножавање; • Паразитске праживотиње: маларични паразит и маларија; • Сунђери: начин живота, грађа, исхрана, типови и размножавање; • Дупљари: слатководна хидра, грађа и размножавање; • Пљоснате глисте- планарија, начин живота и грађа; • Паразитске пљоснате глисте (метиљи и пантљичаре), прилагођеност паразитском начину живота, развојни циклус, начин инфекције, мјере заштите; • Ваљкасте глисте: човјечја глиста (аскарис), дјечија глиста, трихина –опште карактеристике; • Мекушци – пужеви, грађа, исхрана, дисање и размножавање; • Шкољке - грађа, начин живота, исхрана, дисање и размножавање; • Чланковите глисте (прстенасти) - кишна глиста, пијавица – опште карактеристике; • Зглавкари (чланконошци) – опште карактеристике, грађа, дисање, исхрана и размножавање; • Пауколики зглавкари: начин живота, грађа, дисање, исхрана и размножавање; • Инсекти - начин живота,	• Биологија

лутка, трахеје. - описе основне одлике, грађу, врсте и значај бодљокожаца; - препозна начин живота бодљокожаца.	одлике, грађа, размножавање и значај; Бодљокошци – опште карактеристике, грађа, исхрана, дисање и размножавање.	

Тема 3: Хордати (35)

Ученик треба да: - објасни основне карактеристике хордата, - наброји подјелу хордата, - препозна грађу и начин живота безлобањаца, - објасни начин живота плашташа, - наброји подјелу плашташа, - објасни основне одлике и опште карактеристике кичмењака, - наброји подјелу кичмењака, - описе основне одлике, грађу и начин живота риба, - разликује појмове: крљушт, рибли мјехур и бочна линија, - разликује разноврсност риба, - објасни основне одлике, грађу, начин живота водоземаца, - наброји и дефинише појмове: метаморфоза, пуноглавац, заштитна боја, - објасни основне одлике, грађу, начин живота гмизаваца, - описе размножавање и разноврсност гмизаваца - разликује и дефинише појмове: отров, плућа, оклоп, - објасни основне одлике, грађу начин живота,	- Заједничке одлике и подјела хордата; - Безлобањци - карактеристике, грађа и размножавање; - Плашташаши – основне карактеристике, начин живота, грађа и размножавање; - Кичмењаци – опште особине, грађа тијела и размножавање и значај; - Рибе – основне карактеристике, начин живота, дисање и размножавање; - Рибе са хрскавичавим скелетом – грађа, исхрана, размножавање и значај; - Рибе са коштаном скелетом – грађа, размножавање и значај; - Водоземци – основне карактеристике, грађа, начин живота, размножавање и значај; - Репати водоземци – начин живота, распрострањеност, грађа тијела и размножавање; - Безрепи водоземци – жабе - исхрана, дисање, метаморфоза и значај; - Гмизавци - начин живота, опште одлике, грађа, размножавање и значај; - Корњаче – начин живота, грађа тијела и размножавање; - Гуштери – опште карактеристике, кретање, начин живота, грађа тијела, исхрана и размножавање; - Змије – основне карактеристике, грађа, начин кретања, врсте, размножавање и значај; - Крокодили – начин живота, исхрана, грађа и размножавање;	

распрострањеност птица, • именује и препозна појмове: кљун, перје, митарење, клоака, скелет, • објасни основне одлике, грађу, начин живота и разноврсност, распрострањеност и подјелу сисара, • именује појмове: длака, лињање, постелица, матернаца, преживање, млијечне жлијезде, папак, копито, рогови, • опише улогу сисара у природи и за човјека.	• Птице – основне карактеристике, грађа и значај; • Разноврсност птица –тркачице, пливачице и летачице; • Сеоба птица и њени узроци; • Улога птица у природи и њихов значај за човјека; • Сисари – основне одлике, грађа, исхрана, дисање грађа и размножавање; • Разноврсност сисара – сисари без постелице, распрострањеност, начин живота и размножавање; • Сисари са постелицом – начин живота, грађа, распрострањеност и размножавање; • Улога сисара у природи и њихов значај за човјека.	
Тема 4: Дрога и њене последице (3)		
Ученик треба да: • дефинише појам дроге, • разликује најпознатије врсте опојних дрога, • опише ефекте и последице које изазивају опојне дроге, • схвати које вриједности човјека уништавају	• Дрога-појам и врсте; • Последице употребе опојних дрога; • Васпитна превенција злоупотребе дрога у ученичкој популацији.	• ВРОЗ Тема : Зависност

ДИДАКТИЧКО- МЕТОДИЧКА УПУТСТВА И ПРЕПОРУКЕ:

На почетку школске године треба провјерити ниво предзнања ученика.

Садржаје треба обрађивати без дефиниција.

У раду користити што више очигледних средстава и других техничких помагала како би се наставни садржаји приближили ученицима.

У зависности од индивидуалних могућности ученика и тежине градива наставник у раду може користити дактилологију и гестовни језик.

Ученике наводити и оспособљавати на самостално рјешавање проблема, задатака, како би се у што већој мјери развила креативност, самопоуздање и мисаоне способности.

Наставник прати изговор нових ријечи и реченица, коригује и утиче на ширење и богаћење ученичког рјечника.

У раду користити сурдотехничка помагала ИСА(индивидуални слушни апарат), ГСА (групни слушни апарат), микрофон, слушалице, вибратор.

Провјера знања и постигнућа ученика треба да се врши континуирано и оно може бити:

- а) усмена провјера знања и постигнућа,
- б) писмена провјера знања и постигнућа.

Сви облици провјеравања, са задацима отвореног типа: задаци допуњавања или кратких одговора; задаци затвореног типа: вишеструког избора, алтернативног избора и задаци повезивања и сређивања.